

zpravodaj LINGEA

Vážení zákazníci,

podzim je již tradičně spojen s klesající rtutí teploměrů, padajícími listy a ranními inverzemi. Pro firmy působící v oblasti informačních technologií je však toto období neodmyslitelně spojeno s časem veletrhů a výstav. A že jich letos bude početně, se můžete dozvědět z našich pozvánek. Již příští týden např. v Brně začíná veletrh informačních technologií INVEX 2005 a jen pár dnů, či spíše hodin nás dělí od zahájení mnichovského veletrhu Systems. Kromě srdečného pozvání na tyto veletrhy se s Vámi v dnešním čísle Lingea Zpravodaje rovněž rádi podělíme o to, jaké úspěchy slaví naše produkty v daleké Anglii či sousedním Německu.

V sekci *Napsali o nás* si můžete přečíst nejpoutavější části recenze kapesních knižních slovníků nebo výtah ze zajímavého rozhovoru s jedním z členů týmu, který se podílel na vývoji nástroje *Lingea Grammaticon*.

V závěru se dočtete, kdo z čtenářů vyhrál soutěž o produkt CorelDRAW Graphics Suite 12 a zároveň vyhlásíme soutěž novou, tentokrát o kapesní počítač s anglickým kapesním slovníkem *Lingea Lexicon 2002*.

Příjemné čtení přeje
Vítězslav Sklár

03/2005

hlavní téma

Veletrh INVEX 2005

soutěž

Kdo vyhrál produkt CorelDRAW?

nová soutěž

O kapesní přístroj s anglickým slovníkem

novinky

LINGEA LEXICON
zlatá pečeť Komenius

LINGEA DO ŠKOL
akce *Back to school*

zajímavosti

Zkratky ve francouzštině

pozdávka na INVEX 2005

Letos probíhají na brněnském výstavišti v období od **24. do 27. října** hned dva mezinárodní veletrhy zároveň. Vedle **DIGI-TEXu**, který je zaměřen především na spotřební elektroniku a digitální zábavu, se zde uskuteční již 15. ročník tradičního veletrhu informačních a komunikačních technologií **INVEX 2005**. Jelikož je INVEX co do velikosti celkové výstavní plochy a počtu vystavovatelů veletrhem číslo jedna v nových členských zemích EU a zároveň čtvrtým největším oborovým setkáním na světě, nehodláme ani letos na výstavišti chybět. Přijďte se na nás podívat do **pavilonu V, stánek č. 46**. Budete si moci např. vyzkoušet kterýkoliv z našich 27 slovníků „na vlastní kůži“ či s námi zkontrolovat všechny dotazy, které se vám „honí hlavou“. Na ty z vás, kteří by chtěli zakoupit některý produkt přímo na výstavišti, čekají speciální „invexovské“ ceny. K dispozici budou pro případ uzavření licenčních smluv i zástupci z prodejního oddělení. Všichni jste srdečně zváni!

veletrhy podzim 2005

Do konce roku 2005 nás budete moci mimo již výše zmiňovaný INVEX zastihnout také na následujících veletrzích:

4. 11. – 5. 11. Jeronýmovy dny 2005. Pořádá Asociace konferenčních tlumočnicků (ASKOT), Jednota tlumočnicků a překladatelů (JTP), Česká komora tlumočnicků znakového jazyka (ČKTZJ), Komora soudních tlumočnicků ČR (KST ČR) a Obec překladatelů. K-centrum, Senovážné nám. 23, Praha 1. Vstup na všechny akce zdarma.

11. 11 – 12. 11. EXPOLINGUA Praha 2005. 15. mezinárodní veletrh jazyků, vzdělávání a kultury. Otevřeno denně od 10 do 18 hodin. Národní dům na Vinohradech, Náměstí Míru 9, Praha 2, Metro: Náměstí Míru (A).

11. 11 – 13. 11. Svět knihy Brno 2005. 3. ročník národního knižního veletrhu. Výstaviště Brno, Pavilon D.

Zahraniční veletrhy

Od 19. do 23. října vystavuje naše německá pobočka Lingea GmbH na **Frankfurter Buchmesse**. Tentokrát máme stánek D169 v hale 3.0.

Ve stejném týdnu, ve kterém se konají letošní INVEX a DIGITEX 2005, probíhá v Mnichově od 24. do 28. října veletrh **Systems**, kterého se účastníme letos poprvé. Naleznete nás ve společné české expozici „Czech IT Point“, stánek 220 v hale A1.

novinky

Prodejní úspěchy slovníků Lingea v akci *Back To School*

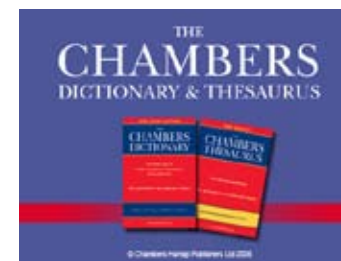
Začátkem letošního školního roku jsme pro naše „školní“ zákazníky připravili řadu akcí s názvem *Back to School – Zpátky do škol*. Mezi hlavní tituly jsme zařadili **komplety elektronických studijních slovníků a knižních kapesních slovníků** v anglickém a německém jazyce. Tyto komplety se vzhledem ke své příznivé ceně (590,- Kč) staly velmi úspěšným prodejním titulem. Nejinak tomu bylo u našich prvních knižních publikací – anglického a německého kapesního slovníku, které byly rovněž prodávány za zvýhodněnou cenu (129,- Kč). Kvalitu těchto slovníků mj. potvrdil i markantní **nárůst jejich prodeje** právě v období začátku letošního školního roku.

Děkujeme všem zákazníkům, kteří si některý z produktů zakoupili. Věříme, že s nimi budou spokojeni.

Naším přáním je, aby se tyto produkty staly díky svým přednostem (jako jsou např. aktuální slovní zásoba, praktická konverzační část nebo zajímavou formou zpracovaný přehled gramatiky) jedněmi z nejvíce používaných na českém trhu.

Vývoj slovníků pro Chambers

V pořadí již čtvrtým britským nakladatelstvím, které si u naší firmy nechalo vyvinout slovník na CD, se v letošním roce stalo **Chambers Harrap Publishers**.

Do podoby elektronické verze jsme zpracovali dva rozsáhlé tituly: **The Chambers Dictionary**

a **The Chambers Thesaurus** a to včetně obsáhlých příloh. Kromě obvyklých funkcí jako je morfologické či fulltextové hledání jsme do tohoto titulu začlenili i hledání anagramů či vyhledávání přes regulární výrazy. Aplikaci jsme i tentokrát připravili včetně grafického návrhu a vlastní anglické morfologie.

Důvěra předních britských vydavatelů v kvalitu naší technologie a dovednost našich programátorů je pro nás velkým oceněním.

Zlatá pečeť Komenius

Ve čtvrtek **16. června 2005** byla v Berlíně předána nejdůležitější německá ocenění za didaktické multimediální produkty „*Deutscher und Europäischer Comenius-Medienwettbewerb 2005 COMENI-US-AUSZEICHNUNGEN der GPI*“. Naše německá pobočka Lingea GmbH získala ocenění „**Comenius Siegel**“ – přeloženo „Komenského pečeť“ – za CD-ROM **Lingea Collins Großwörterbuch Englisch**. Porota v hodnocení mj. uvedla, že jde o „*pedagogicky co do obsahu a umělecky obzvlášť hodnotný didaktický multimediální produkt*“. Udělení tohoto ocenění osobně vnímáme jako vynikající úspěch, kterým se i nadále potvrzuje kvalita technologie Lingea Lexicon.

Více informací o oceněných produktech naleznete na internetových stránkách www.lingea.de.

Komenského ceny uděluje německé sdružení *Gesellschaft für Pädagogik und Information e.V. (GPI)*, odborná vědecká společnost pro multimédia, vzdělávací technologie a mediální didaktiku, již od roku 1995.

GPI prostřednictvím nadace pro **Komenského ceny** podporuje didaktické multimediální produkty a vzdělávací média zaměřená na podporu evropské kultury, která vynikají především po pedagogické, obsahové a tvůrčí stránce. O tyto ceny se mohou ucházet vydavatelství, instituce, vzdělávací zařízení, univerzity, školy, projektové týmy a autoři vzdělávacích médií, kteří takové produkty vyrábějí, vydávají nebo distribuují. Návrh na ocenění mohou mj. podávat i učitelé, vědečtí pracovníci, pracovníci vzdělávacích institucí a odborníci na vzdělávání a média.

**FRANKFURTER
BUCHMESSE**

Pozvánka na Frankfurtský knižní veletrh

Město Frankfurt hostí letos od **19. do 23. října** již 57. ročník veletrhu **Frankfurter Buchmesse**. Mimo to, že jde o jeden z nejvýznamnějších německých a zřejmě i celoevropských veletrhů, zůstává otevřený také mimoevropským zemím, o čemž svědčí i fakt, že se letošní hostitelskou zemí stala Korea. Máte-li rádi společnost, nenechte si tento knižní veletrh ujít, neboť o víkendu pořadatelé očekávají více než 90.000 návštěvníků. Budete-li si chtít v tomto „mraveništi“ promluvit nejen ve dvou nejvíce používaných jazycích této země, ale i v češtině, zkuste se zastavit **v hale 3.0 u stánku D169**, kde naleznete zástupce naší firmy.

Pozvánka na Systems Mnichov

Systems je pro Německou republiku symbolem vůdčího *Business-to-Business* veletrhu pro IT, média a komunikaci. I letos se koná v Mnichově, jež je evropskou obchodní vrstvou často vnímán jako největší evropské centrum *HIGH-TECH* a vývoje médií. Z toho důvodu jsme se rozhodli stát se od **24. do 28. října**, kdy veletrh probíhá, jeho součástí. Jelikož si uvědomujeme fakt, že dvojitý „provázek“ je silnější a „trojitý provaz se teprve nepetrhne“, spojili jsme své síly s dalšími 8 českými společnostmi (namátkou zde jmenujme např. *Unient Communications, DEZA Data* nebo *Moravia IT*) a vytvořili tak společnou českou expozici „**Czech IT Point**“. Budete-li se chtít přesvědčit o tom, zda se nám naše společné úsilí vyplatilo, můžete tak učinit **v hale A1, stánek 220** (naše firma má **stánek 220i**).

střípky

Zkratky ve francouzštině

PETR ONDRÁŠEK

Zkracovat dlouhá slova, víceslovné názvy a pojmenování, abychom šetřili místo v textu i svoji paměť, není záležitost několika posledních desetiletí a není důsledkem nových komunikačních technologií, jak se často proklamuje. Ve francouzštině můžeme v zásadě rozlišit dva způsoby zkracování slovního materiálu, a oba lze najít již od prvních dochovaných písemných památek. První způsob – **zkracování** (fr. *abréviation*) je založen na zkracování dlouhých slov, druhý potom používá z víceslovných pojmenování nejčastěji počáteční písmena jednotlivých slov a je obecně známým jako **zkratka** (fr. *sigle*).

Zkracování ponechává z dlouhých slov (tedy tři slabiky a více) nejčastěji jen jeho první dvě slabiky. V psané formě se s nimi setkává každý uživatel slovníků nejen cizojazyčných a jejich seznam je obsáhlý (ve francouzštině např. **qqch** /quelque chose – něco/, **qqn** /quelqu'un – někdo/, **ex** /exemple – příklad/ a jiné). Slova, která takovému zkrácení podlehla, jsou výrazy velice užívanými, bez jejichž znalosti se uživatel jen těžko obejde. Zároveň však do této skupiny spadají výrazy, objevující se původně jen v jazyce mluveném, záhy však pojaté i do jazyka spisovného. U některých z nich byla původní „dlouhá“ podoba během let zapomenuta a jistě by její užití vyvolalo na tváři rodilého mluvčího úsměv. Jako pěkný příklad může posloužit češtinou převzaté slovo **métro**.

Původní název pro tento dopravní prostředek zněl **le chemin de fer métropolitain** (tedy metropolitní železnice). Protože by se však nevešel do vývěsních štítů nad vchody (některé z těchto secesních vchodů do metra lze v Paříži spatřit dodnes), byl zkrácen na **métropolitain**, z něhož vzniklo dnes užívané **métro**. Takto utvořených slov je ve francouzštině více a tak přikládáme malý slovníček těch nejužívanějších, přičemž většinu z nich najdete již v Lexiconu 2002.

kino	cinéma/ciné	cinématographe
fotka	photo	photographie
pero	stylo	stylographe
kolo	vélo	vélocipède
výstava	expo	exposition
maturita	bac	baccalauréat
fakulta	fac	facculté
televize	télé	télévision
autobus	bus	autobus

Zkratky naproti tomu jsou, jak jsme se výše zmínili, tvořeny počátečními písmeny slov celého názvu. Důkaz, že v tomto směru jsou Francouzi opravdu pilní, můžeme nalézt na internetové adrese: www.education.gouv.fr/glossaire/annua.htm. Podíváme-li se na nejnámější z nich, zjistíme, že i zde si Francouzi hlídají svoji pověstnou ostražitost vůči zanášení cizích vlivů do vlastního jazyka. Pro jejich vytváření totiž vychází z francouzského překladu, a tak se z UN stává ONU (Organisation des Nations unies), z NATO OTAN (Organisation du Traité de l'Atlantique Nord), z AIDS SIDA (syndrome immuno-déficience acquise)... Zkratky rostou ve Francii rychleji než houby po dešti, a tudíž dnes není výjimkou, že se pod jednou skrývá více názvů. To však nevádí, neboť až na ty nejnámější je většina z nich rébusem i pro samotné Francouze. Přikládáme opět miniaturní slovníček těch nejdůležitějších, z nichž některé se někdy opravdu mohou hodit.

A. et R. (*aller et retour*) – tam a zpět, zpáteční jízdenka
 SAMU (*Service d'aide médicale d'urgence*) – první pomoc
 M. (*Monsieur*) – pán
 Mme (*Madame*) – paní
 Mlle (*Mademoiselle*) – slečna
 SVP (*s'il vous plaît*) – prosím
 SNCF (*Société nationale des chemins de fer français*) – Fr. státní dráhy
 TBE (*très bon état*) – ve velmi dobrém stavu (v inzerci)
 TSVP (*tourner la page s'il vous plaît*) – otočte stránku
 TP (*tout payé*) – všechny výlohy hrazeny

Nejen slova dělají zkratky, ale přirozeně funguje i zpětný proces, tzn. že ze zkratk se vytvořila slova. Např. slovo **un smicard** (ten, který pobírá minimální mzdu) vzniklo ze zkratky SMIC (Salaire minimum interprofessionnel de croissance – minimální progresivní mzda), **un pédégé** (ten, který zastává místo generálního ředitele) má svůj původ ve zkratce PDG (président-directeur

général – předseda a generální ředitel a. s.), **un cégétiste** (člen odborového svazu práce) má svůj původ v CGT (Confédération générale du travail – Všeobecná konfederace práce), **un énarque** (pejorativní označení pro technokrata) vychází z ENA (École nationale d'administration – Vysoká škola pro vzdělávání státních úředníků)... A kdyby se vám náhodou zdálo, že čeština nic takového nemá, zaspívejte si s Ivanem Mládkem: z Pé eL eR do eM eL eR jsem přes Čé eS eS eR, eS eN Bé mé Dé Ká Wé si stoplo na Té Ká...

napsali o nás

Začátkem měsíce října server **interval.cz** uveřejnil rozhovor s Tomášem Pavelkem, který se spolupodílel na vývoji jazykového nástroje Lingea Grammaticon. Rozhodli jsme se, že některé zajímavé otázky a odpovědi uveřejníme i v našem Zpravodaji:

Práce s češtinou je velká zábava

DALIBOR BEHŮN

Jak dlouho trval vývoj Grammaticonu a jak vlastně příprava tohoto nástroje probíhala?

Vývoj Grammaticonu trval přibližně tři roky a byl docela zajímavý, protože se úplně neshodoval s tím, co jsme očekávali. S vývojem jsme začali před necelými pěti lety a řádově během několika měsíců jsme měli hotovou první fázi, které se říká desambiguace.

Co si pod tím máme představit?

Desambiguace je v podstatě zjednoznačení významu jednotlivých slov. Důležitost desambiguace se dá demonstrovat třeba na slově „zdraví“, což může být podstatné jméno (železné zdraví), přídavné jméno (zdraví lidé), nebo sloveso (zdraví nás z dovolené). Je tedy nutné zjistit, jakou funkci v konkrétní větě dané slovo plní, a to lze jen na základě kontextu. Naším cílem bylo, aby algoritmus, který desambiguaci provádí, nikdy neudělal chybu.

Myslíte si, že se to podařilo?

Troufám si tvrdit, že ano. To byla vlastně další fáze projektu, kdy jsme tento algoritmus několik měsíců testovali na spoustě textů, zjišťovaly se chyby a upravovala se pravidla tak, aby desambiguace byla třeba trochu obecnější, ale aby nikdy „nevyloučila“ ve skutečnosti správnou variantu.

...

Kdybyste si měl zahrát na vizionáře, kam až podle vás může dojít vývoj jazykových nástrojů?

Osobně si myslím, že Grammaticon došel téměř až na hranici

toho, co je v současné době v oblasti automatické kontroly gramatiky možné. Aby se dal udělat další krok dopředu, musela by se podchytit sémantika – počítač by musel opravdu „pochopit“, co chtěl pisatel říct, a potom danou větu zkontrolovat. Často není až takový problém poznat, že je věta špatně, jako spíš pochopit, kde je chyba, a navrhnout optimální řešení. Na té větě totiž může být špatně prakticky všechno. Velký pokrok určitě přinese to, až se automatické kontrolory naučí pracovat s kontextem více vět.

...

Závěrečná otázka - jak byste zhodnotil ty tři roky práce na Grammaticonu?

Pro mě osobně to byla velká zábava. Člověk může pozorovat, jak bohatý a někdy rafinovaný jazyk čeština je. Byli jsme rádi, že jsme si mohli „vyhrát“ i s pravidly, které se třeba tak často neuplatní, ať už se jedná o vokalizaci předložek (k krádeži) nebo o vyšinutí z vazby (před i po začátku jednání). V každém případě budu na ty tři roky rád vzpomínat.

Celý článek: <http://interval.cz/clanek.asp?article=4031>

Demoverze: <http://www.microsoft.com/cze/office/addons.asp>

Anglicko-český, Česko-anglický kapesní slovník Lingea

BOHDAN MILAR

„...Korpus je kvalitní a aktualizovaný, což se nedá říct o všech u nás prodávaných slovnících. ...Za písmenem Ž najdeme gramatiku obsahující rozbor slovních druhů, vyjadřovací podmínky, podmínková souvětí, časovou souslednost, tvoření vět, odvozování slova nepravidelná slovesa. Na poslední stránce je seznam užitečných telefonních čísel na dopravce v anglicky mluvících zemích. Také zadní obálka je otevírací a ukrývá mapky Británie, Austrálie a Nového Zélandu.

...Slovník mohu doporučit jednak jako doplněk k elektronickému slovníku Lingea Lexicon 2004, ale také i zvlášť. Je předurčen pro cestovatele, ale místo si jistě najde v knihovničce nejednoho programátora nebo linuxáka.“

LinuxEXPRES 09/2005

soutěž

V prvním čísle letošního Zpravodaje jsme spolu s firmou Corel vyhlásili krátkou vědomostní soutěž. Z došlých správných odpovědí vytáhla z osudí ruka jednatele společnosti Lingea s.r.o. p. Všíanského jednoho výherce. Majitelem CorelDRAW Graphics Suite 12 se stal **Karel Izera z Pardubic**. Gratulujeme!

Aby si mohli čtenáři udělat bližší představu o tom, který šťastlivec vyhrál tentokrát, poprosili jsme čerstvého majitele „Corelu“ o zodpovězení pěti jednoduchých otázek a jedné otázky „na tělo“:

Kolik je vám let a kde žijete?

Je mi 30 let a žiji v Pardubicích. Přímo uprostřed města.

Co je vaší pracovní náplní?

Zabývám se prodejem mobilních telefonů a příslušenství. To je moje denní činnost a noční činností je vedení jednoho nejmenovaného serveru. Když zbude čas, občas i spím.

Jaké produkty firmy Lingea používáte?

Od firmy Lingea používám Anglicko-český slovník pro PC (musím se přiznat, že denně koresponduji v angličtině, a tak je pro mě tento slovník naprosto nepostradatelný). Dále používám Grammaticon, který dostal otec k Vánocům :) a ve svém PDA taktéž slovníky Lingea. Tedy myslím slušný základ programů od Lingey.

Už jste něco někdy vyhrál? Pokud ano, kdy a co to bylo?

Jestli jsem někdy vyhrál?... Hmm... počkejte... jo, jednou vlastně jo. Bylo mi patnáct a v jednom časopise jsem vyhrál nunchaky (japonská zbraň). Tehdy jsem byl blázen do bojových umění a četl jsem dnes již neexistující časopis, kde tohle byla jedna z cen.

Už víte, jak s výhrou naložíte?

Osobně používám spíše rastrovou grafiku než vektorovou, ale bratr ve firmě program Corel používá a tak jej dostane jako dar. Může přejít ze staré osmičkové verze na dvanáctou.

Máte nějaké oblíbené jídlo? Jste spíše mlsoun nebo dáváte přednost něčemu jinému?

Já se považuji za čistokrevného masoteriána, takže když je po ruce oheň a nehledaná kráva... Zkrátka miluji steaky všeho druhu. A pizzu bych zařadil na druhé místo. Mám raději pořádné jídlo než dorty a čokoládu. Sladkostí bych se klidně nadobro vzdal.

nová soutěž

Hrajte s firmou Lingea s.r.o. o kapesní počítač s kapesní verzí slovníku Lingea Lexicon 2002!

Do slosování se dostane každý, kdo zašle správně zodpovězené otázky na email: soutez@lingea.cz.

Soutěžní otázky a kompletní pravidla soutěže naleznete na našich webových stránkách: <http://www.lingea.cz/cz/soutez.htm>.

ceník produktů Lingea

ELEKTRONICKÉ SLOVNÍKY	CENA
Anglický studijní	690
Anglický velký	2 390
Anglický hospodářský	1 490
Anglický technický	1 990
Anglický právnícký	1 990
Anglický kapesní	1 690
EasyLex Angličtina	444
Lingea Collins COBUILD	1 190
Dictionary of Law	1 190
Dictionary of Medicine	1 190
Dictionary of Business	1 190
Dictionary of Military Terms	1 190
Německý studijní	690
Německý velký	2 390
Německý hospodářský	1 490
Německý technický	1 990
Německý právnícký	1 990
Německý kapesní	1 690
EasyLex Němčina	444
Francouzský všeobecný	1 790
Francouzský hospodářský	1 990
Francouzský finanční	1 190
Španělský všeobecný	1 790
Španělský hospodářský	1 990
Italský hospodářský	1 990
Polsko-český velký	2 390
Polsko-český technický	1 990
KNIŽNÍ SLOVNÍKY	
Anglický kapesní	149
Německý kapesní	149
JAZYKOVÉ NÁSTROJE	
Grammaticon	1 290
ZVÝHODNĚNÉ KOMPLETY	
Anglický velký + hospodářský + technický	4 690
Anglický velký + právnícký + Dictionary of Law	4 690
Německý velký + hospodářský + technický	4 690
Francouzský všeobecný + finanční + hospodářský	4 290

Ceny vč. DPH: elektronické slovníky 19%, knižní 5%.

info@lingea.cz | www.lingea.cz

LINGEA S.R.O., BRNO, VACKOVA 9, TEL.: 541 233 160
PRAHA, KROFTOVA 18, TEL.: 257 325 822 • BRATISLAVA, ŠPÍTALSKA 10, TEL.: +421-2-529 20 579

LINGEA